

Feminismes Fílms 1976 —2026

9.7—
29.11.2026

A partir de la col·lecció
de la Filmoteca de Catalunya

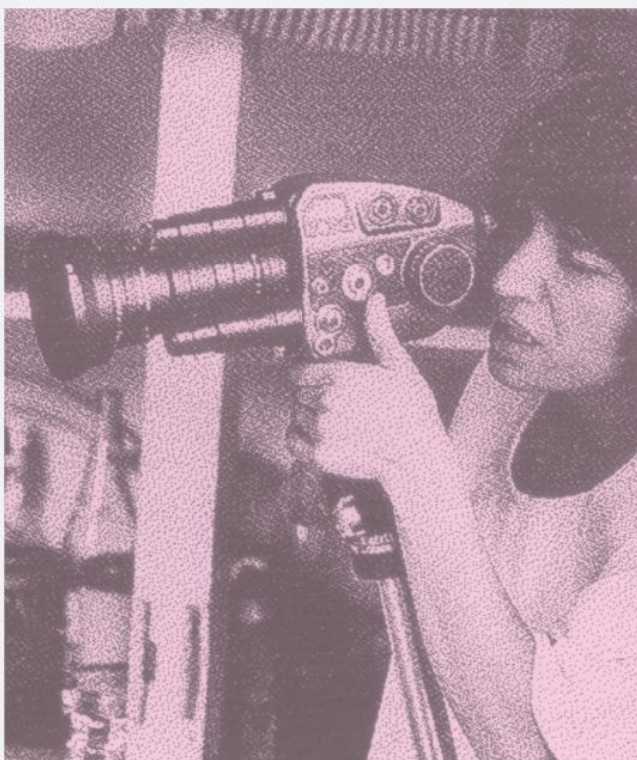
Una producció de:

Filmoteca
de Catalunya

Generalitat
de Catalunya

Amb el suport de:

Ministerio de Cultura y Patrimonio
ESPAÑA EN LIENZO

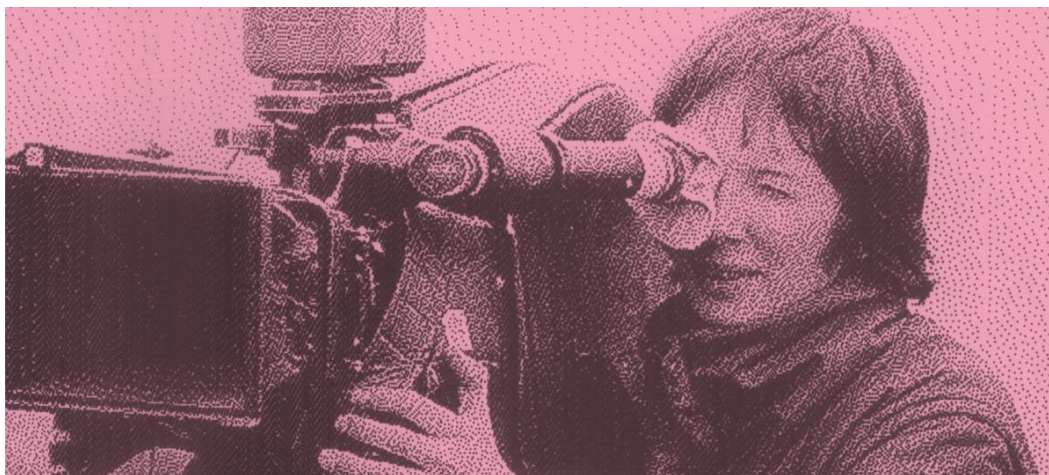

EXPOSICIÓ

Feminismes fílmics. 1976 – 2026

A partir de la col·lecció de la Filmoteca de Catalunya

Del 9 de juliol al 29 de novembre de 2026

Teresa Burgos ©Colita / FdC

En ocasió del 50è aniversari de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, aquesta exposició revisa la influència que els feminismes han exercit en el camp del cinema i la creació videogràfica en el context català, i com les idees, les demandes i les accions d'aquest moviment s'han reflectit en els treballs audiovisuals, tot donant lloc a una manera diferent de pensar, sentir i crear imatges en moviment.

A partir d'obres audiovisuals provinents de la col·lecció de la Filmoteca i altres arxius, totes elles fetes per dones cineastes i artistes, l'exposició presenta remuntatges de fragments de pel·lícules, peces de videoart i reportatges televisius articulats en torn als nou temes que es van debatre durant aquells dies: Treball, Barris, Família, Educació, Mitjans de comunicació, Política, Legislació, Ruralitat i Sexualitat, i proposa una genealogia possible dels feminismes fílmics a Catalunya entre 1976 i l'actualitat.

Exposició comissariada per Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura] amb l'assessorament de Marta Selva i Anna Solà i produïda per la Filmoteca de Catalunya. Muntatge cinematogràfic a càrrec de Pilar Monsell.

Sala d'exposicions

Horaris: de dimarts a divendres, de 10.00 h a 14.00 h i de 16.00 h a 21.00 h;
dissabte i diumenge, de 16.00 h a 21.00 h

Entrada gratuïta

EXPOSICIÓ

Feminismes fílmics. 1976 – 2026

A partir de la col·lecció de la Filmoteca de Catalunya

Del 9 de juliol al 29 de novembre de 2026

Carla Simón ©Albert Pons

Comissariat: Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]

Assessores: Marta Selva i Anna Solà

Muntatge cinematogràfic: Pilar Monsell

Cap de Programes públics: Marina Vinyes Albes

Coordinació de l'exposició: Núria Expósito i Esther Vilà

Suport a la coordinació: Ona Manzano Guardia

Disseny de l'espai: Alcubierrestudio

Disseny gràfic: Todojunto

Estudi de post-producció audiovisual: La Casa de Kuleshov

Edició de so: Hamid Martin

Producció i muntatge expositiu: Grop Exposicions i Museografia

Il·luminació: ILM

Traducció, revisió i correcció lingüístiques: Tys

Subtitulació audiovisual: 36 caràcters

Agraïments:

A Bao A Qu, Arxiu Històric de la ciutat, Arxiu Nacional de Catalunya, Archivo RTVE, Associació HAMACA EN RESIDÈNCIA, Biblioteca de Catalunya, Ca la Dona, Institut Català de les Dones, Mostra Internacional de Films de Dones (MIFDB), Pilar Aymerich, Alfred Bosch, Teresa Burgos, Mari Chordà, Pilar Sentís, Santiago Vilanova.

*Aquesta exposició presenta obres audiovisuals provinents de la col·lecció de la FilmoTeca i, puntualment, d'altres arxius, totes elles fetes per dones cineastes i artistes:

Roser Aguilar, Lucía Alemany, Marga Almirall, Carolina Astudillo, Eugènia Balcells, Marta Balletbó-Coll, Cecilia Bartolomé, Hajar B. Boujtat, Luz Broto, Georgina Cisque, Judith Colell, Mercè Conesa, Alba Cros, Mari Chordà, Emma Cohen, Mar Coll, Sofia Esteve, Laura Ferrés, Marina Freixa Roc, Raquel Frieria, Belén Funes, Dora García, Virginia García del Pino, Núria Giménez Lorang, Núria Güell, Nora Haddad, Laura Jou, Isa Luengo, Helena Lumbreras, Laia Manresa, Chiara Marañón, Marta Mariño, Anna Miquel, Fina Miralles, Elena Martín Gimeno, Irene Moray, Sílvia Munt, Pilar Monsell, Marta Nieto, Núria Olivé Bellés, Pilar Palomero, Rocío Quillahuaman, Maria Ripoll, Carol Rodríguez Colás, María Romero, Mireia Sallarès, Mar Serinyà, Carla Simón, Carla Subirana, Liliana Torres, Elena Trapé, Marta Vergonyós, Eva Vila, Rosa Vergés i María Zafra.

Agraïm a totes les cineastes i tenedores de drets la seva col·laboració en aquesta exposició.

Aquesta exposició s'emmarca dins dels actes de la commemoració oficial dels 50 anys de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona.

Producció: FilmoTeca de Catalunya

Amb el suport del comissionat *España en Libertad. 50 años* del Ministerio de Política Territorial y Memoria Democrática.

Feminismes fílmics

En ocasió del 50è aniversari de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, aquesta exposició revisa la influència que el moviment feminista ha exercit en el camp del cinema en el context català, i com les idees, les demandes i les accions d'aquest moviment s'han reflectit en els treballs audiovisuals i han donat lloc a una manera diferent de pensar, sentir i crear imatges en moviment.

L'exposició s'articula en torn de nou espais de projecció, cada un dels quals està dedicat a una de les nou temàtiques que es van debatre en les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, el 1976: **treball, barris, família, educació, mitjans de comunicació, política, legislació, ruralitat i sexualitat**. Es tracta de temes que, malgrat totes les aportacions que des d'aleshores han enriquit els debats del feminisme, i tot i les transformacions que s'han produït en la manera d'abordar-los o anomenar-los, continuen sent rellevants i pertinents a l'hora de pensar les condicions materials i simbòliques de la vida de les dones, el seu lloc dins la societat i la construcció d'un món millor, així com per articular formes de resistència i acció col·lectiva en el present.

Cada una d'aquestes temàtiques s'aborda a partir de remuntatges de fragments de pel·lícules, obres videogràfiques i reportatges televisius, totes creades per dones cineastes i artistes, i produïdes entre 1976 i l'actualitat provinents majoritàriament de la col·lecció de la Fílmoteca de Catalunya.

Per altra banda, l'exposició inclou dos àmbits expositius a títol d'introducció: el primer presenta una selecció de documents i de materials fotogràfics i audiovisuals de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, i situa aquesta trobada en el context del moviment feminista i de la lluita antifranquista, a més de posar-lo també en relació amb algunes iniciatives i accions polítiques transformadores que es posaren en marxa arran d'aquest esdeveniment; el segon ofereix una àmplia selecció de documents diversos que han estat i són referents, tant en el context català i espanyol com en l'internacional.

Primeres Jornades Catalanes de la Dona (1976)

Durant la primavera de 1976, del 27 al 30 de maig, es van celebrar al Paraninfo de la Universitat de Barcelona les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, unes trobades ciutadanes en què, amb perspectiva feminista, es debateren i es manifestaren públicament les demandes i reivindicacions de les dones, amb la voluntat de millorar les seves condicions de vida i combatre les opressions que els havien estat imposades pel franquisme i per unes estructures socioeconòmiques marcadament heteropatriarcals. En les jornades bategaven el desig i la voluntat no només de lluitar per la paritat de les dones dins les estructures socials existents, sinó més aviat de construir una societat nova, més paritària i lliure. Aquestes jornades van marcar l'eclosió de l'anomenada segona onada del moviment feminista a Catalunya, i van promoure la creació i el desenvolupament d'un gran nombre d'entitats, iniciatives i propostes polítiques transformadores que van contribuir de manera important a la consecució de més drets i llibertats per a les dones.

Jornades Catalanes de la Dona. Foto: Pilar Aymerich/ANC

Aquesta secció recull documents, fotografies i reportatges de les Jornades, i també presenta un recull d'algunes peces audiovisuals que han documentat l'evolució del feminisme, els seus idearis i la seva concreció en accions militants en el context català i espanyol, des de moments anteriors al 1976 fins a les fites del moviment immediatament posteriors a aquest esdeveniment. Es tracta de documents conservats a la col·lecció de la FilmoTeca i en arxius d'entitats que han desenvolupat una tasca primordial en la preservació i la catalogació dels fons relacionats amb el feminisme d'aquella època.

Fotograma de Noticiari de Barcelona, núm 12.
Feminisme. els moviments feministes (ICC, 1977)

Confluència dels feminismes i la creació audiovisual

L'eclosió del pensament i l'acció feminista va tenir un impacte destacat en tots els àmbits de la societat catalana, sense que la pràctica artística en fos una excepció. Dins l'àmbit de la creació artística, el feminisme té una influència especialment notable en la creació audiovisual, segurament pel paper que el cinema i la televisió han exercit en la construcció d'un imaginari referent i per la voluntat de moltes dones de qüestionar-lo, transformar-lo i generar-ne de nous. Al seu torn, el cinema i el vídeo feministes han tingut i tenen una influència profunda en el feminisme, ja que ofereixen noves narratives que nodreixen tant el discurs com l'acció del moviment, com també ho han fet el llenguatge i les formes innovadores i experimentals que han caracteritzat aquestes produccions. La confluència del cinema i la creació videogràfica i el feminisme ha fomentat, també, una recepció i una interpretació molt més crítiques de la imatge en moviment i la cultura audiovisual.

Aquest àmbit presenta una selecció de publicacions i referències de festivals, programes, entitats, distribuïdores, arxius i altres iniciatives que han estat cabdals en el context català, estatal i internacional en la intersecció dels feminismes amb la pràctica, la difusió i la recepció de les creacions audiovisuals fetes per dones. Aquest conjunt d'iniciatives i la riquesa de les sinergies que han existit entre moltes d'elles deixen entreveure una manera de fer que transcendeix l'acció individualista per fomentar formes de treball més cooperatives i comunitàries, així com espais d'intercanvi i diàleg.

Idearis feministes i narratives audiovisuals

Malgrat totes les revisions i transformacions que s'han produït al llarg del temps en la manera d'enunciar i concebre els subjectes polítics dels feminismes, i tot i les múltiples contribucions que han enriquit i ampliat els seus debats, els nou temes que articularen els diàlegs de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona resulten encara summament rellevants i pertinents a l'hora de pensar les condicions materials i simbòliques de la vida de les dones, d'imaginar i plantejar noves maneres de construir societats més equitatives pel que fa a les diversitats i a les dissidències identitàries, i d'articular formes de resistència i acció col·lectiva en el present.

Aquesta secció s'organitza en nou espais de projecció que prenen com a punt de partida els temes de debat de les jornades de 1976: **treball, barris, família, educació, mitjans de comunicació, política, legislació, ruralitat i sexualitat**. En el programa de les jornades, la violència masclista no va ser un dels temes de reflexió proposats, però va travessar tots els debats que van tenir lloc durant aquells quatre dies de maig. En la curadoria de "Feminismes fílmics", aquesta absència s'ha mantingut conscientment, entenent-la no com una omissió, sinó com un reconeixement que la violència cap a les dones és transversal, i que està estructuralment present i es manifesta en cada una de les temàtiques tractades.

La selecció de fragments s'ha realitzat a partir d'obres de la col·lecció fílmica de la FilmoTeca de Catalunya, i se centra, amb alguna excepció, en el període que va entre el 1976 (l'any de celebració de les jornades) i el 2025. Amb tot, també inclou algunes obres que no en formen part i que s'han incorporat a l'exposició per enriquir i complementar el tractament de les diferents temàtiques.

Entenent el cinema no només com una eina de representació, sinó també d'assaig i discurs, cada una d'aquestes temàtiques s'aborda a partir d'un remuntatge de fragments de pel·lícules, obres videogràfiques i reportatges televisius fets per dones cineastes i artistes. Alhora, el conjunt de propostes, fa evident com la representació de la subjectivitat i les experiències de les dones a través de la imatge en moviment va comportar la necessitat de trobar formes d'expressió diferents de les del cinema hegemònic, i com això ha dut moltes creadores a cercar nous llenguatges i a experimentar amb els recursos formals i estètics.

PROGRAMES PÚBLICS

Inauguració

Dijous 9 de juliol 19.00 h
Sala Laya i Sala d'exposicions.

Presentació a càrrec d'Alexandra Laudo, comissària; Anna Solà i Marta Selva, assessores i Pilar Monsell, cineasta.

Projecció *Del carrer Riereta a Vallvidrera* (Mari Chordà, 1978, 6min) i *Boy meets Girl* (Eugènia Balcells, 1978, 9 min).

Sessió musical "La pista és nostra" a càrrec de DJ Adrikwolf.
Espai Caralt.

Arxiu viu

Mari Chordà

Dimarts 14 de juliol 19.00 h
Sala Laya

Sessió entorn de les pel·lícules que l'artista Mari Chordà va fer entre els anys 70 i finals dels 80, i que recentment ha dipositat a la Filmoteca de Catalunya.

A càrrec de Ca la dona, Carlota Mir, Maria Romero i Zoraida Rosselló.

Amb la col·laboració de Ca la Dona.

Fons de la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona

Dimecres 4 de novembre 19.00 h
Sala Laya

Sessió al voltant del material dipositat per la Mostra Internacional de films de dones a la Filmoteca de Catalunya.

En el marc del programa "Converses feministes" de l'Ajuntament de Barcelona.

Veus trenades (Roig/Capmany)

Dimarts 21 de juliol 19.00 h

Sala Laya

Sessió sobre les Primeres Jornades de la Dona a Catalunya a partir d'un extracte de l'espectacle *L'última entrevista (Roig/Capmany)* de Mar Monegal i Raimon Molins (Sala Atrium, del 14 al 31 de juliol).

Amb les actrius Berta Giraut i Anna Güell.

Xerrada posterior amb Isabel Segura Soriano, historiadora, investigadora i assagista especialitzada en història de l'àmbit feminista.

El maig de l'any 1976, el Paranimf de la Universitat de Barcelona va acollir les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, unes trobades amb perspectiva feminista en les quals es van debatre públicament, per primera vegada des de feia molt de temps, les reivindicacions de les dones. La cita va ser el detonant de l'anomenada "segona onada" del moviment feminista a Catalunya, i va promoure un gran nombre d'entitats, iniciatives i propostes polítiques transformadores.

Sessió organitzada amb la Sala Atrium i en col·laboració amb el Festival Grec Barcelona.

Maria Aurèlia Capmany a les Primeres Jornades Catalanes de la Dona

Visites comentades a l'exposició 'Feminismes fílmics. 1976-2026'

Dimecres 30 de setembre 19.00 h

Amb Pilar Monsell, cineasta i editora de les compilacions de l'exposició.

Dimecres 14 d'octubre 19.00 h

Amb Marta Selva i Anna Solà, assessores de l'exposició.

Dimecres 4 de novembre 19.00 h

Amb Alexandra Laudo, comissària de l'exposició.

De bell nou. La restauració del mes

Diverses sessions durant el mes de setembre, consulteu al web filmoteca.cat.

Projecció *Sois belle et tais-toi / ¡Calladita estás más guapa!* (Delphine Seyrig, 1981, 115').

Festes de la Mercè

Dijous 24 de setembre 21.00 h

Projecció a la fresca, a la plaça Salvador Seguí, del film *La amiga de mi amiga* (Zaida Carmona, 2022, 89'). Concert de Masoneria previ a al projecció del film.

Afins: Cinema's First Nasty Women

Octubre-desembre 2026

Despleguem una constel·lació d'afinitats a partir de figures femenines del cinema mut que van desafiar l'ordre social a través de la comicitat i el caos. Les primeres Nasty Women del cinema subvertiren jerarquies i anticiparen formes de resistència que troben ressonància en els debats contemporanis sobre gènere i poder.

Afins: *Nasty Women*. *La grève des bonnes*

Genealogia sobre la crítica feminista

Dimecres 28 d'octubre 19.00 h
Biblioteca del cinema

Sessió que traçarà una genealogia de les relacions entre crítica feminista i crítica cinematogràfica als feminismes dels anys 70 a partir de la publicació *Vindication Feminista* (1976-1979).

A càrrec de Maria Adell i Annalisa Mirizio.

Cloenda:

El cinema com a font documental dels feminismes

Dijous 19 i 26 de novembre 18.00 h

Sala Laya

Selecció de films que recullen el testimoni dels moviments feministes a Catalunya.

A càrrec de Marta Selva i Anna Solà, assessores de l'exposició.

Amb la col·laboració de Ca la Dona i Bollo Films.

ACTIVITATS MEDIACIÓ I EDUCACIÓ

Creació de cartells feministes

Tallers en diàleg amb l'exposició *Feminismes Fílmics: 1976 – 2026*.

A càrrec de l'artista visual Urtikarie, especialitzada en serigrafia artesanal.

Dimecres 22 de juliol de 10.30 a 13.30 h

Sala d'exposicions i Espai Caralt.

Taller adreçat a persones de 12 a 18 anys, aforament màxim 25 persones.

Dimarts 24 de novembre de 18.30 a 21.30 h

Sala d'exposicions i Espai Caralt.

Taller adreçat a persones de totes les edats, aforament màxim 25 persones.

Activitats gratuïtes amb inscripció prèvia a filmoteca.mediacio@gencat.cat.

Urtikarie

Aula de Cinema 2026-27

Dimecres 7 d'octubre 17.00 h

Sala Chomón

Inauguració del cicle a càrrec de Marta Selva i Anna Solà, assessores de l'exposició *Feminismes Fílmics: 1976-2026*.

Programa adreçat a estudiants universitaris de cinema, arts, humanitats.

Visites a l'exposició Feminismes fílmics

15 i 28 d'octubre 11.00 h

Sala d'exposicions i Espai Caralt.

Activitat adreçada a centres educatius (estudiants de 3r, 4t d'ESO i Batxillerat).
A càrrec de Drac Màgic.

Resseguint els Feminismes fílmics

18 de novembre i 4 de març de 2027 10.00 h

Sala Laya

Activitat adreçada a centres educatius (estudiants de 3r, 4t d'ESO i Batxillerat).
A càrrec de Drac Màgic.

Dossier didàctic Resseguint els Feminismes fílmics

Dossier online adaptat per a treballar de forma autònoma a l'aula.

Adreçat a centres educatius (estudiants de 3r, 4t d'ESO i Batxillerat).

A càrrec de Drac Màgic.

Filmoruta amb perspectiva feminista

14 de setembre 18.00 h

Dinamització de la Filmoruta i breu visita a l'exposició.

Adreçada a professorat de secundària del barri del Raval per donar a conèixer ambdues iniciatives (la Filmoruta i l'exposició) i aprofitar la ruta per vincular l'exposició al context més proper.

A càrrec de Drac Màgic

Alexandra Laudo

Comissària

Comissària d'art independent. És Llicenciada en Humanitats i postgraduada en Gestió Cultural per la Universitat Pompeu Fabra (Barcelona). Ha cursat un M.A. en Visual Arts Administration a New York University (Nova York), i ha estat una de les participants del programa d'estudis curatorials Curatorlab de Konstfack College of Arts and Craft (Estocolm), sota la direcció de Joanna Warsza.

En els seus projectes curatorials ha treballat qüestions relacionades amb la història de la mirada i la seva relació amb l'evolució dels aparells tecnològics; l'experiència del temps i les polítiques que el regulen; i l'ús del text i l'oralitat en les arts visuals, entre altres qüestions. En els darrers anys, ha explorat la possibilitat d'introduir l'oralitat, la performativitat i la narració en la pròpia pràctica curatorial, a través de projectes de comissariat híbrids, com ara conferències performatives o propostes curatorials situades entre l'assaig literari, la crítica i el comissariat.

En el marc d'aquestes línies de treball ha desenvolupat projectes en col·laboració amb institucions com ara CaixaForum, CCCB, la Fundació Miró, La Panera, la Diputació de Barcelona, el Museu Nacional d'Art de Catalunya, Mataró Art Contemporani o el Centre d'Art Maristany, entre d'altres, i també en centres d'art internacionals com Nordiska Konstförbundet (Estocolm), Collective (Edimburg), Museo della Città-Palazzo della Frumentaria (Sassari) i L'Iselp (Brussel·les).

Ha col·laborat amb diversos festivals d'art i programes artístics, i ha estat comissària adjunta o assessora d'institucions com Fabra i Coats-Fàbrica de Creació, Roca Umbert Fàbrica de les Arts, Centre d'Art La Capella, Sant Andreu Contemporani, Sala d'Art Jove o Festival Loop. Ha escrit nombrosos articles i assajos per a publicacions d'art i de cultura visual. Ha obtingut diversos reconeixements, entre els quals destaquen el Premi GAC de comissariat (2019) i el premi ACCA de comissariat (2022).

Marta Selva

Assessora

Marta Selva Masoliver, llicenciada en Història Moderna i Contemporània per la UAB, és docent, crítica i programadora.

Codirectora, amb Anna Solà, de la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona els anys 1993-2003 i 2011-2015. Membre de la cooperativa Drac Màgic fins al 2017. Ha estat presidenta de l'Institut Català de les Dones (2003-2010). Ha col·laborat en diversos mitjans de comunicació com a analista política. Ha estat responsable, conjuntament amb Anna Solà, de la secció «Pensar el cine» de la revista *Cuadernos de Pedagogía* i ha publicat diversos treballs sobre les relacions entre pedagogia i cinema, i sobre perspectiva de gènere i feminismes en els àmbits de la comunicació, la història, el cinema, la televisió i la publicitat.

Anna Solà

Assessora

És llicenciada en Art per la Universitat Autònoma de Barcelona i ha estat professora associada de Cinema, Vídeo i Televisió de l'Escola Multimèdia de la Universitat Politècnica de Catalunya, alhora que ha treballat en el camp de la crítica i la didàctica cinematogràfica. Gerent i Directora executiva de l'ICD (Institut Català de les Dones) del 2003 al 2010. Codirectora, juntament amb Marta Selva de la Cooperativa Promotora de Mitjans Audiovisuals, Drac Màgic i de la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona. És membre de l'Associació de Crítics i escriptors cinematogràfics i Membre d'Honor de l'Acadèmia del Cinema Català.

Entre les seves publicacions recents hi ha el llibre *30 anys de la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona. Un trajecte pels feminismes fílmics*, escrit conjuntament amb Marta Selva i editat per l'Ajuntament de Barcelona.